

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Karas Monika jogtanácsos által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Bodolai László ügyvéd által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű, dr. Pongrácz Tibor ügyvéd által képviselt II.rendű alperes neve II. rendű alperesek ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. december 8. napján meghozott, 4.P.22.081/2006/7. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az I. r. alperes kiadásában megjelenő ... 2006. április 29.-i számában a II. rendű alperes által írt ... című cikkben és annak internetes változatában annak valótlan állításával, hogy a ...-t a ... hozta létre, az alperesek - a I.rendű alperes neve és II.rendű alperes neve - megsértették a felperes - ... - jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Az alpereseket eltiltja a további jogsértéstől és arra kötelezi őket, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését 15 napon belül jelentessék meg a ... című napilapban a sérelmezett cikkel azonos helyen és betűszedéssel, valamint annak internetes honlapján is, és egyúttal fejezzék ki sajnálkozásukat a jogsértés miatt.

Ezt meghaladóan a per főtárgya tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek személyenként 54.000-54.000 (ötvennégyezer-ötvennégyezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

A le nem rótt kereseti és fellebbezési illetékből a felperes 40.000 (negyvenezer) forintot, I. rendű alperes 10.000 (tízezer) forintot, II. rendű alperes 10.000 (tízezer) forintot köteles a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek 100.000 forint + áfa - 100.000 forint + áfa perköltséget.

Indokolásában az egész cikk tartalmát vizsgálva megállapította, hogy a II. rendű alperes az országgyűlési választások tanulságait elemezte, azt vizsgálta, hogy mi okozta a jobboldali politikai tényezők vereségét. A cikkben ezzel kapcsolatos saját értékítéletét fogalmazta meg, kritizálta a politikai tényezők tevékenységét. Ez nem vezet a jóhírnév sérelméhez akkor sem, ha nem egyezik mások véleményével, mivel a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak igazságtartalmára tekintet nélkül védi.

Ennek alapján megállapította, hogy az alperesek nem sértették meg a felperes személyiségi jogát, ezért a felperes keresetét alaptalannak ítélte.

A nem vagyoni kártérítési igény tekintetében azt fejtette ki, hogy a felperes álláspontjával szemben a nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásánál a bíróságnak figyelembe kell vennie az eset összes körülményeit, különösen a jogsértés tárgyi súlyát, a tényleges következményeket és az összecszerűség tekintetében kialakult bírói gyakorlatot.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását kérte kereseti kérelmének megfelelően.

Hivatkozott a BH. 2000/241. számú eseti döntésre, amelyben a Legfelsőbb Bíróság azt fejtette ki, hogy annak közlése, hogy valaki más pénzét saját céljaira használta fel, nem vélemény, hanem tényállítás. A valótlan tényállításon alapuló további tényekre vonatkozó következtetések és a vélemény formájában kifejezett burkolt tényállítások is megalapozzák a sajtó-helyreigazítást.

A felperes álláspontja szerint az a közlés, hogy „a ... hozta létre és állt mögöttük”, továbbá „nyilvánvalóan azt a vonalat követték, amelyet a politika kijelölt nekik” nem vélemény, hanem tényállítás, amely azt közvetíti az olvasók számára, hogy egy politikai párt adott pénzt a felperesnek. Ezeket a tényállításokat az alperesek nem bizonyították, így valótlanok, tartalmuk pedig sértő jelleget hordoz.

Az a körülmény, hogy egy adott sajtóközlemény az újság melyik rovatában jelenik meg, nem lehet hatással arra, hogy az abban foglaltakat tényállításaként vagy véleményként lehet értelmezni. Az értelmezésnél kizárólag a szöveg által közvetített tartalmat lehet vizsgálat tárgyává tenni. Azzal kapcsolatban, hogy az alperesek hivatkoztak az eljárás során arra, hogy a cikkben megjelentek köztudomású ténynek tekintendők és ennek igazolására több sajtóközleményt csatoltak az iratokhoz szintén hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság eseti döntésére, amely szerint az a közlés, feltételezés, hogy a párt pénzét a felperesek saját céljaikra használták fel, tényállítás, amelynek forrásaként jelenik meg a meg nem nevezett párttagok vélekedése, azonban mások vélekedésének közreadása, mint híresztelés ugyanúgy

alapul szolgál a sajtó-helyreigazítási kereset megindítására, mint amikor a sajtó a saját megalapozatlan megállapításait közli. Ennek alapján tehát önmagában az a tény, hogy több sajtóközlemény állítja, híreszteli a valótlan tényeket, ezek a közlések még nem minősülnek bizonyítottak. Az ítélkezési gyakorlat egyébként sem fogadja el bizonyítékként a mástól szerzett értesülések, híresztelések sajtóban történő megjelenését.

A nem vagyoni kártérítés körében fenntartotta azt, hogy a felperes, mint a közélet, közbeszéd alakítója maga is közszereplőnek tekintendő, ezért a jogsértés megállapítása esetén irányadó az, hogy önmagában a károsodás bekövetkezésének objektív lehetősége megalapozza azt a kárminimumot, amely köztudomású tényekre alapítva igényelhető és amit a bírói gyakorlat külön bizonyítás nélkül megítél.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A felperes fellebbezése részben alapos, a következők miatt.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév védelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A jogi személy hírnevét az olyan, személyével összefüggésbe hozható közlés sérti, amely valamilyen valótlan tényt állít nyíltan vagy burkoltan.

A felperes a perben azt a közlést sérelmezte, miszerint köztudott, hogy a ...-t a ... hozta létre és állt mögötte, nyilvánvalóan azt a vonalat követte, amelyet a politika kijelölt neki.

A perbeli cikk Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása szerinti vizsgálatával megállapítható volt, hogy a szerző a választásokat követően a jobboldal vereségéről fejtette ki véleményét az írásban. Ezen értékelés során egy jogi személyre, a felperesi műsorszolgáltató által működtetett ...-ra vonatkozóan is tett kijelentéseket.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint annak közzététele, hogy a ...-t a ... hozta létre - attól függetlenül, hogy az írás milyen rovatban jelent meg - egyértelműen tényállításnak minősül, a tényállítás valóságtartalmát pedig az alperesek az eljárás során az őket a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem igazolták, így az valótlan állításnak minősül.

Ezt követően azt kellett megvizsgálni, hogy a valótlan állítás hordoz-e sértő tartalmat a felperes személyére nézve.

A másodfokú bíróság rögzíti, hogy jelen eset nem analóg a ... felperes által indított perbeli igényérvényesítéssel, mert bár a közlés ugyanaz volt mind a napilap, mind a ... esetében, azonban a felperesek személyének a jellege eltérő.

Ugyanis jelen per felperese műsorszolgáltató, így a rá vonatkozó, a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 4. § (2) bekezdése értelmében a műsorszolgáltatásban közzétett műsorszámok összessége, illetőleg ezek bármely tartalom vagy műfaj szerinti csoportja nem állhat párt vagy politikai mozgalom, illetve ezek nézeteinek szolgálatában.

A 86. § (3) bekezdése alapján műsorszolgáltatásra jogosult szervezet nem lehet párt, tehát politikai párt a perbeli állításban neki tulajdonított tevékenységet nem folytathat. Abban az esetben, hogyha a műsorszolgáltató a törvényben meghatározott előírásokat nem teljesíti vagy megsérti, az 1996. évi I. törvény 112. §-ában meghatározott szankciók alkalmazhatók, így akár a műsorszolgáltatás jogosultság gyakorlása is felfüggeszthető, illetve azonnali hatállyal felmondható a szerződés.

Ennek alapján megállapítható volt, hogy a perbeli valótlannak bizonyult állítás sértő tartalmat is hordoz a felperes személyének megítélése szempontjából.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján ezen közlés miatt megállapította a jogsértést.

Ugyanakkor egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a cikk azon megfogalmazása, miszerint a felperes mögött a ... áll, illetve hogy nyilvánvalóan azt a vonalat követi, amit a politika kijelöl neki, véleménynyilvánításnak minősül. Ezekben az esetekben olyan következtetésekről van szó, amelyeket a perben is feltárt és hivatkozott összefüggésekre alapított az írás szerzője. Ez a vélemény nem tekinthető sem olyan mértékben túlzónak, bántónak, megalázóknak, ami a jogsértés megállapításának alapjául szolgálhatott volna, ezért a másodfokú bíróság ebben a körben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a kereseti kérelem nem alapos.

A megállapított jogsértésre tekintettel a másodfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdésének b) pontja szerint rendelkezett a további jogsértéstől való eltiltásról, valamint a c) pont alapján elégtételadásra kötelezte az alpereseket.

A felperes nem vagyoni kártérítési igényét nem ítélte megalapozottnak.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A Ptk. 355. § (4) bekezdés alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a

károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A fentiekén túlmenően a nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell irányadónak tekinteni.

A nem vagyoni kár lényegében az adott személyiség értékminőségében bekövetkezett csökkenés ellensúlyozására hivatott, mértékének pedig ahhoz kell igazodnia, hogy ez a személyiséget jellemző helyzet milyen mértékű kedvezőtlen irányú változást idézett elő a jogsérelmet szenvedett félnél.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a nem vagyoni kártérítés jogintézménye nem szakítható el a kártérítés általános szabályaitól. Ennek megfelelően szükséges a jogellenes, felróható magatartás, olyan hátrány bekövetkezése, amely csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható, és a kettő között okozati összefüggésnek kell fennállnia. A kártérítés mértékének megállapításánál pedig figyelembe kell venni az eset összes körülményeit, köztük elsősorban a jogsértés tárgyi súlyát és a bekövetkezett jogkövetkezményeket.

Utal arra a másodfokú bíróság, hogy a perbeli esetben egy jogi személyről van szó, jogi személy esetén a nem vagyoni kártérítési igény elbírálásánál azt kell az érintettnek igazolnia, hogy a gazdasági életben, működésében a jogsértő közlés érezhető, tényleges hátrányok bekövetkezését eredményezte. A felperes a köztudomású tényekre való hivatkozáson túl nem tett olyan konkrét tényelőadást, amelynek alapján megállapítható lett volna, hogy a jogsértő közlés következtében miben nyilvánult meg hátrányos megítélése, társadalmi életben való részvétele mennyiben nehezült meg, így a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem merült fel olyan körülmény, ami alapot adhatott volna a nem vagyoni kártérítés megállapítására.

A másodfokú bíróság mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelően.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú és fellebbezési eljárás során felmerült költségekről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltakra.

2007. július 3.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k. Dr. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő